

**Visitasinberetning for menighetene i Rømskog,
Rødenes, Klund, Ørje, Øymark og Aremark sokn**

Bispevisitas 9. - 16. september 2018

Innhold

1. Kort historisk riss siden forrige visitas.....	4
2. Situasjonen i soknene.....	5
a) Befolkning.....	5
b) Sosiale forhold.....	7
c) Arbeidsliv og næringsgrunnlag.....	8
3. Råd og tilsatte.....	9
a) Menighetsråd, med underutvalg.....	9
b) Fellestråd.....	9
c) Prester.....	9
d) Andre tilsatte (stillingstørrelse).....	10
e) Stillingsbehov.....	10
4. Livet i menigheten.....	11
a) Kort generell vurdering.....	11
b) Gudstjenester og kirkelige handlinger.....	12
c) Kirkemusikalsk virksomhet.....	20
i. Generell beskrivelse.....	20
ii. Korvirksomhet.....	20
d) Inkluderende menighet.....	20
i. Er menigheten med i ordningen for «Inkluderende menighet»?.....	20
e) Dåp.....	21
f) Trosopplæring.....	22
g) Kontinuerlig barne- og ungdomsarbeid.....	30
i. Generell beskrivelse.....	30
ii. Eventuelt formalisert samarbeid med barne og ungdomsorganisasjoner.....	30
iii. Ungdomsdemokrati.....	30
h) Misjonsavtaler og vennskapsmenigheter.....	30
i. Formaliserte avtaler med SMM-organisasjoner.....	30
ii. Vennskapsmenigheter.....	30
i) Økumenikk: Samarbeid med kristne organisasjoner og andre kristne kirkesamfunn.....	31
5. Kirke – kommune.....	32
a) Økonomi og forvaltning.....	32
b) Eksisterende prosjekter og samhandling mellom kommune og kirke.....	32
i. Skole-kirke-samarbeid.....	32

ii.	Kommunens kriseteam	32
iii.	Annet	32
c)	Kirkebygg og gravplasser	33
d)	Gravferdsforvaltning	37
e)	Sammenslåing av kommuner og fellelråd.....	37
6.	Diakoni.....	38
a)	Inkluderende felleskap	38
b)	Nestekjærlighet.....	38
c)	Kamp for rettferdighet	39
i.	Kirkens Nødhjelps fasteaksjon	39
ii.	Andre tiltak i kampen for rettferdighet	39
d)	Vern om skaperverket	39
i.	Grønn menighet	39
e)	Status for diakoniplan.....	39
f)	Status for kommunens plikt til å legge til rette for den enkeltes mulighet for tros- og livssynsutøvelse	40
i.	Kommunens håndtering	40
ii.	Kirkens tilstedeværelse.....	40
7.	Kulturarbeid.....	40
a)	Konsserter, teater, m.m.	40
b)	Samarbeid med kulturskolen og andre offentlige aktører	40
c)	Samarbeid med organisasjoner, lag og foreninger i lokalsamfunnet.....	40
8.	Frivillighet	41
a)	Lokalkirkens mobilisering av frivillige.....	41
9.	Kommunikasjon og informasjon	41
a)	Informasjonsvirksomhetens innhold og organisering.....	41
b)	Markedsføring og medlemskommunikasjon	41
c)	Menighetsblad	42
d)	Sosiale medier.....	42
e)	Nettsider.....	42
f)	Den norske kirkens Intranett	42
10.	Årsmelding, planer, strategier og mål	43

1. Kort historisk riss siden forrige visitas

Menighetsliv og gudstjenesteliv har i stor grad vært preget av stabilitet siden forrige visitas i 2009. Vi har hatt aktive menighetsråd og fellesråd, kontinuitet i et godt kirkemannskap og lite skifte i faste prester de siste årene. Oppslutningen om gudstjenester har holdt seg forholdsvis stabilt, og det samme har medlemstallet. Vi har også høy oppslutning om dåp og konfirmasjon.

Kirken i grensekommunene er fortsatt viktig for folk flest, og den er godt synlig med sine kirkehus og kirkegårder.

Menighetene i fikk noen utfordringer i visitasforedraget i 2009. Her følger kommentarer på utfordringene som ble gitt:

Lokale trosopplæringsplaner og organisering av trosopplæringsarbeidet

Lokale trosopplæringsplaner har blitt utarbeidet og godkjent i løpet av perioden. På Rømskog er etablert samarbeidsavtale med Rømskog misjonsforening som i fellesskap opprettet en stilling for trosopplæringsmedarbeider. Det er opprettet en felles styringsgruppe for trosopplæringsarbeidet der.

I Aremark ble det i 2013 ansatt trosopplæringsansatt i 10% stilling som vesentlig bruker sin arbeidstid til deltakelse i konkrete nye tiltak.

Marker kirkelige fellesråd tilsatte trosopplæringsmedarbeider i 2013. Trosopplæringsmedarbeiderne arbeider med tiltak i henhold til planen, og forsøker også på opptrapping i henhold til planen. Med små stillingsressurser får vi til veldig mye. Mer om dette under punkt 4f.

Videreutvikle gudstjenesteliv etter føringer fra gudstjenestereform.

Gudstjenesteordning er godkjent for alle sokn, og er i hovedsak lik i samtlige sokn. Dette er en styrke både av personalmessige og ressursmessige årsaker. Gudstjenestedeltakere kjenner seg også igjen i alle menigheter. Menighetsråd involveres gjennom gudstjenesteutvalg, og antall gudstjenester med nattverd er økt siden forrige visitas.

Gudstjenesteforordningen er endret fra 2018. Forordningen er lik for Rømskog og Aremark, mens den har blitt redusert i Marker. Det arbeides aktivt for samhandling mellom de fire soknene i Marker.

Finne egnede, tjenlige og ressursøkonomiske løsninger for organisering av kirkelig virksomhet

Organiseringen av kirkelig virksomhet er i hovedsak lik det den var i ved forrige visitas. Rømskog og Marker har felles administrasjon, mens Aremark har egen administrasjon. Ved kommunesammenslåingen i 2019 vil Marker få utfordringer i forhold til dette.

Det er vilje til økt samarbeid mellom soknene i Marker, og endring i gudstjenesteforordningen har aktualisert dette.

Gode samarbeidsløsninger mellom kirke-skole og kirke-kommune.

Kirken har en god relasjon til skolene i grensebygdene. På Rømskog har vi faste møtepunkter i form av julegudstjenester og klassebesøk i kirken. I Marker har vi en fast tre-årig turnus med påskevandring, påsegudstjenester og pinsegudstjeneste i tillegg til skolens julegudstjeneste. Vi har også klassebesøk i kirken. I Aremark er det fast julegudstjeneste for skole og barnehage. Det har også flere år vært påskevandring. Skolen har faste besøk i Aremark kirke.

De gode relasjonene som har vært mellom kirke og kommune har vært bygget videre på og vi har godt samarbeidsklima med kommuner som ser nødvendigheten av kirkens tilstedeværelse.

Vurdere å styrke bemanningen i f.eks trosopplæringen ved givertjeneste eller andre inntektskilder.

Dette er etablert som ordning på Rømskog. Det er foreløpig ikke vurdert i Marker og Aremark. Se ellers under 4f.

2. Situasjonen i soknene

a) Befolkning

Innbyggertallet i grensekommunene nærmer seg 5700. Siden forrige visitas i 2009 har det vært en beskjed økning i befolkningen på om lag 100 personer. Prognosene viser også totalt sett en svak, men positiv befolkningsutvikling for årene fremover.

Fødselstallene har vært forholdsvis stabile siden 2009, med de naturlige variasjoner som et lite datagrunnlag gir. Prognosene gir derfor grunn til å tro at grensekommunene vil oppleve en svak eldrebølge i tiden fremover.

Størstedelen av befolkningen bor i eneboliger, og det er stor grad av spredt bebyggelse. Omtrent halvparten av bosettingen er konsentrert rundt tettstedene.

Grensekommunene har lavere andel av befolkning med innvandrerbakgrunn enn resten av landet. (Marker 8,7%, Rømskog 10,8%, Aremark 5,4% - Norge 16,8%)

Av de 463 som var registrert med innvandrerbakgrunn pr 31.12.17 var 315 fra andre land i Europa, i hovedsak fra Sverige. Av de resterende med innvandrerbakgrunn var det vel 40 personer med bakgrunn fra Afrika, og vel 70 med bakgrunn fra Asia.

MARKER KOMMUNE

3567 innbyggere pr 31/12-17. Alderssammensetning:

	0-19	20-30	31-50	51-66	67-79	Over 80
Antall	762	359	787	768	659	232
Prosent	21%	10%	22%	22%	18%	7%

Befolkningsutvikling tilsier at Marker vil ha en svak, men positiv befolkningsutvikling. Kommunen vil også oppleve en svak eldrebølge. Prognose for 2030: 4100 innbyggere.

Bosettingsmønster: 52 % bor i tettbygd strøk. 48 % i spredtbygd strøk. 75% bor i enebolig.

RØMSKOG KOMMUNE

682 innbyggere pr 31/12-17. Alderssammensetning:

	0-19	20-30	31-50	51-66	67-79	Over 80
Antall	143	50	170	151	107	61
Prosent	21%	7%	25%	22%	16%	9%

Befolkningsprognosene tilsier lav befolkningsvekst. Prognoser for 2030: 715 innbyggere

Bosettingsmønster: 90 % av innbyggerne bor i enebolig.

AREMARK KOMMUNE

1399 innbyggere pr 31/12-17. Alderssammensetning:

	0-19	20-30	31-50	51-66	67-79	Over 80
Antall	312	115	309	350	230	82
Prosent	22%	8%	22%	25%	16%	6%

Befolkningsprognosene tilsier en svak negativ befolkningsvekst. Prognose for 2030: 1334 innbyggere

Tro – og livssynsamfunn

Antall medlemmer i Den norske kirke viser følgende utvikling siden forrige visitas:

	RØMSKOG			MARKER			Aremark		
	Medlemmer	Innbyggere	% andel medl	Medlemmer	Innbyggere	% andel medl	Medlemmer	Innbyggere	% andel medl
2009	572	688	83,1	2863	3471	82,5	1246	1424	87,5
2010	577	678	85,1	2934	3476	84,4	1227	1414	86,8
2011	571	688	83,0	2930	3518	83,3	1234	1423	86,7
2012	578	691	83,6	2919	3587	81,4	1233	1425	86,5
2013	574	672	85,4	3006	3596	83,6	1213	1408	86,1
2014	571	672	85,0	3003	3613	83,1	1204	1406	85,6
2015	556	672	82,7	2986	3610	82,7	1163	1404	82,8
2016	550	685	80,3	2973	3597	82,7	995	1398	71,2
2017	537	682	78,7	2945	3567	82,6	1069	1399	76,4

Medlemstallet viser en forholdsvis stabil medlemsmasse. I 2016 kom det forenklete rutiner for utmelding uten at dette medførte noen «utmeldingsbølger» i Rømskog og Marker. I skrivende stund kjenner vi ikke bakgrunnen for svingningene i tallene for Aremark 2015-2017.

Antall medlemmer i andre tros- og livssynssamfunn: Marker 7,8% = 279 personer
 Rømskog 6,9% = 47 personer
 Aremark 8,1% = 112 personer

Medlemmer i andre kristne kirkesamfunn			
	Marker	Rømskog	Aremark
Pinsemenigheter	76	4	33
Den katolske kirke	49	9	0
Frikirken	14	0	6
Svenska kyrkan i Norge	17	6	2
Oslo Kristne Senter	4	11	4
Misjonsforbundet	1	9	2

Ut over dette finnes det enkeltmedlemmer i baptistmenigheter, metodistkirken, ortodokse menigheter m.m.

Medlemmer i andre livssynssamfunn			
	Marker	Rømskog	Aremark
Human Etisk Forbund	33	1	13
Islamske felleskap	51	5	0
Buddistiske felleskap	6	0	1

b) Sosiale forhold

Grensekommunene følger i hovedsak folkehelseprofilen for Østfold som helhet. Det er noe variasjon mellom kommunene, men hovedtrekk i positive og negative tendenser fordeler seg slik:

Hvordan skiller grensekommunene seg positivt ut?

- Lavt antall arbeidsledige
- Lavt antall enslige forsørgere
- God trivsel og lite mobbing på skolen
- Høy andel frivillighet

Hvordan skiller grensekommunene seg negativt ut?

- Andelen på uføretrygd/arbeidsavklaring er høyere enn snitt i Østfold.
- Høyere forekomst av hjerte- og karsykdommer enn landssnittet
- En høyere andel av befolkningen har grunnskole som høyeste utdanning. (Gjelder først og fremst Marker)
- En høyere andel av befolkningen har lavere inntekt enn gjennomsnittet. (Gjelder først og fremst Marker)

Utdanningstilbud er basert på institusjoner i andre kommuner. Det er videregående skoler i Halden, Mysen og Bjørkelangen som er primært videregående tilbud for ungdommene våre. Frafall fra videregående skole ligger omtrent på linje med landet som helhet. Høgskoletilbud finnes i Halden, Fredrikstad og Lillestrøm.

Aremark og Marker er MOT-kommuner. Det innebærer at man ønsker å bevisstgjøre og styrke ungdoms mot. MOT har en helhetlig modell for hvordan skoler og lokalsamfunn jobber sammen med ungdom, som involverer både fritidsarena og foreldre. Visjonen er at man ved å utvikle robuste ungdommer som inkluderer alle skal skape et varmere og tryggere samfunn.

Med tanke på en kommende eldrebølge er det viktig for kommunene å bidra til at den aldrende befolkningen er selvhjulpent lengst mulig. Et spredt bebyggelsesmønster gjør hjemmehjelp og tjenestetilbud krevende for kommunen. Arealmessig satses det derfor på å legge til rette for boliger i umiddelbar nærhet til handel- og sentrumsfunksjoner.

c) Arbeidsliv og næringsgrunnlag

Næringsveiene i kommunene er vesentlig innen primærnæringene jord- og skogbruk. I tillegg arbeider mange i kommunesektor; sykehjem, skole og administrasjon. Det er en del arbeidsplasser innenfor bygg og anlegg, verkstedindustri og varehandel, men mange må pendle ut av kommunene for arbeid.

Pendlerstatistikk

	Marker	Aremark	Rømskog
Arbeidstakere med bosted i kommunen som pendler ut av kommunen	46 %	64%	50%
Pendling ut av kommunen (antall)	750	415	165
Pendling inn i kommunen (antall)	305	99	74
Pendlingsbalanse (innpendlere minus utpendlere)	-445	-316	-91

Pendlingsbalansen har hatt en negativ vekst med ca 4% i Aremark og Marker siden forrige visitas, mens den har sunket tilsvarende i Rømskog i samme periode. Utviklingen går likevel i retning av at kommunene i større og større grad primært må identifisere seg som bostedskommuner, og at arbeidspendling må dekke opp for et lokalt underskudd på arbeidsplasser. (Siden forrige visitas har f.eks. Marker mistet ca 90 arbeidsplasser.)

Det er gode forutsetninger for aktivt skog- og landbruk i grensekommunene. Den generelle rasjonaliseringsutviklingen i landbruket har ført til færre heltidsbønder, og mange eiere av gardseiendommer har i dag en annen hovedinntektskilde enn landbruk. Man kan allikevel se at det gjøres store investeringer av bønder og skogbrukere som tegn på at det er fremtidstro og positivitet innenfor basisnæringene.

Når det gjelder næringsutvikling i kommunene er fokus å bygge på basisnæringene vi har, og legge til rette for foredling av lokale råvarer. Kommunene er også en del av satsningen på «Regionalpark Haldenkanalen» som arbeider med merkevarebygging, utvikling av opplevelses- og primærnæring, samt stedsutvikling i Aurskog-Høland, Rømskog, Marker, Aremark og Halden kommune. (www.haldenkanalen.org)

3. Råd og tilsatte

a) Menighetsråd, med underutvalg

Det ble gjennomført kirkevalg i alle 6 sokn høsten 2015 med en gjennomsnittlig oppslutning på nesten 25%. Etter søknad ble det igangsatt et forsøk med felles menighetsråd for Klund og Rødenes sokn. Aremark, Rømskog, Ørje og Øymark har egne menighetsråd. Menighetsrådene har 4-6 faste medlemmer, og noe varierende antall vararepresentanter.

Ledere i menighetsrådene er:

Rømskog: Liv Kind

Rødenes og Klund: Anne Hellgren Østbye

Ørje: Thorfinn Oustorp

Øymark: Merete Labråten

Aremark: Anne Merete Aspestrand

Rådsmedlemmene deltar i tillegg til menighetsrådet i følgende utvalg:

- Trosopplæringsutvalg   Alle sokn
- Konfirmantutvalg   Alle sokn
- Menighetsbladkomite   Alle sokn
- Gudstjenesteutvalg   Alle sokn
- Kirkekomite   Rødenes og Klund.

De to første etter valg i hvert sokn utgjør menighetsråd m/sokneprest. De resterende i tilhørende kirkekomite er øvrige valgte kandidater ved menighetsrådsvalget 2015.

I Marker er det også etablert et uformelt lederforum for menighetsrådslederne. Dette ble særlig initiert av arbeidet med gudstjenesteforordningen, men er et nyttig forum for å drøfte samarbeid, koordinering og felles temaer innen menighetsrådenes ansvarsområde.

b) Fellesråd

Rømskog og Aremark er ettsokns kommuner. Fellesrådet består da av menighetsråd med tillegg av en kommunal valgt representant. I Rømskog er leder i fellesråd den samme som i menighetsrådet, mens man i Aremark har delt lederskap. Leder i Aremark kirkelige fellesråd er Berit Rødseth.

Marker kirkelige fellesråd består av to representanter fra hvert av soknene med tillegg av kommunal valgt representant. Leder i Marker kirkelige fellesråd er Anne Sofie Olsen-Torp

c) Prester

Sokneprest i Aremark: Sven Giljebrekke. 50% sokneprest + 50% prostiprest

Sokneprest i Ørje og Øymark: Øystein Sjølie. 100% sokneprest

Sokneprest i Rødenes, Klund og Rømskog: Runo Lilleaasen. 100% sokneprest

d) Andre tilsatte (stillingsstørrelse)

Ansatte i Marker kirkelige fellesråd

Kirkeverge/daglig leder	Runar Kasbo
Sekretær (50%)	Elisabeth Angelskår Steffensen
Menighetspedagog (20%)	Anita Lislegaard
Organist (40%)	Marianne Sjøby Fossler (<i>primært Ørje og Øymark sokn</i>)
Organist (20%)	Øystein Jaavall (<i>primært Rødenes og Klund sokn</i>)
Kirketjener/kirkegårdsarbeider (80%)	Oddmund Fossler (<i>primært Rødenes og Klund sokn</i>)
Kirketjener/kirkegårdsarbeider (80%)	Aina Berger (<i>primært Ørje, Øymark og Klund sokn</i>)
Kirketjener/kirkegårdsarbeider (50%)	Leif Labråten (<i>primært Øymark sokn</i>)
Klokker (12%)	Finn Wahl (<i>primært Ørje og Øymark sokn</i>)
Klokker (timesbasert)	Jan Erik Hærum-Berthelsen (<i>primært Rødenes sokn</i>)
Klokker (timesbasert)	Elin Spernes (<i>primært Klund sokn</i>)

Ansatte i Rømskog sokn

Kirkeverge/daglig leder	Runar Kasbo
Organist (25%)	Mathilda Røjdemo
Kirketjener/kirkegårdsarbeider (60%)	Jørn Harald Moen-Helgesen
Menighetspedagog (10%)	Gunn Marit Gjemble
Menighetspedagog (10%)	Vakant
Miljøarbeider (10%)	Sondre Heggedal
Diakon (timebasert)	Tormod Kleiven

Ansatte i Aremark sokn

Kirkeverge/daglig leder (50%)	Jan P Vaaler
Organist (40%)	Ove Alexander Billington
Kirketjener/kirkegårdsarbeider (60%)	Per Vidar Iversen
Kirketjener/kirkegårdsarbeider (10%)	Camilla Aspestrand
Menighetspedagog (10%)	Gunhild Førriisdal-Johansen

e) Stillingsbehov

Trosopplæringen er et sårbart felt, med få ansatte i små stillinger. Samtidig får vi til mye med små ressurser, se punkt 4f. Dette takket være trosopplærere som «strekker seg litt lenger» og god hjelp fra frivillige og sokneprester. Ideelt sett burde vi hatt noe større stillingsstørrelser, særlig i Aremark og Marker.

I 2020 avsluttes samarbeidet mellom Rømskog og Marker i forhold til administrasjon. Dette vil skape en utfordring for Marker kirkelige fellesråd, som vil være nødt til å redusere kraftig på administrasjonssiden. Her må det ses etter andre måter å løse administrasjonen på, evt et samarbeid med andre nærliggende fellesråd.

4. Livet i menigheten

a) Kort generell vurdering

Livet i menighetene er knyttet til de 7 kirkebyggene og bedehusene i bygdene. Det generer mye frivillig innsats og gir et godt utgangspunkt for å nå ut til befolkningen.

Men vi kan også her merke samfunnets generelle trend i at den frivillige innsatsen knyttes til enkeltarrangementer eller kortvarige engasjementer. Det er vanskeligere å rekruttere til kontinuerlig arbeid.

Siden forrige visitas har anslagsvis 30-40% av gudstjenestemenigheten flyttet inn til kommunesenteret. (Eks Rødnes) I hovedsak skyldes dette alder. Det ligger en utfordring i å fange opp nye generasjoner som bosetter seg ute i grendene.

Samarbeidet med frivillige organisasjoner fungerer godt. Vi observerer at vi finner igjen de samme menneskene i menighetens organer og gudstjenesteliv.

Gjennom endring i kommunalt tilbud og trosopplæringstilbud, og endret gudstjenesteforordning, ser vi en utvidet interaksjon mellom de 4 sokn i kommunen. Dette gjelder både unge (skole) og eldre (MBSS). Dette har vært tema i forum for menighetsrådsledere og felles menighetsrådsmøte.

Et tema som stadig aktualiseres er hvilke tiltak som bør ligge lokalt i soknet, og hvilke som kan være felles for alle fire soknene.

Vedrørende statistikk på de følgende sidene må nevnes at svingninger i tall i stor grad skyldes bevegelige helligdager og fordeling av arrangementer menighetene imellom.

b) Gudstjenester og kirkelige handlinger

Rømskog sokn

	Tall fra forrige visitas	2013	2014	2015	2016	2017
Antall gudstjenester totalt	27	29	33	34	32	32
Antall gudstjenestedeltakere totalt	1952	1961	1960	2132	2140	2033
Gjennomsnittlig antall gudstjenestedeltakere	72	68	59	63	67	64
Antall gudstjenester søndag og helligdag		27	28	28	25	26
Antall gudstjenestedeltakere søndag og helligdag (+gj.snitt)		1731/64	1814/65	2048/73	1847/74	1808/70
Antall gudstjenester med nattverd	12	17	24	21	16	19
Antall nattverdsgjester gudstjenester med nattverd, søn og helligdag	587	827	922	792	733	987
Antall hovedgudstjenester med særlig fokus på trosopplæring, barn og unge		4	6	4	4	3
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdag		2	5	6	7	6
Antall deltakere gudstjenester utenom søn- og helligdag		230	146	84	293	225
Gravferd	8	7	10	13	7	6
Vigsler	1	3	3	4 (1 kirke) (3 spa)	5 (4 kirke) (1 spa)	11 (10 kirke) (1 spa)
Forbønn for borgerlig inngått ekteskap		0	0	0	0	0

Ved tidspunktet for visitasen befinner Rømskog sokn seg i brytningen mellom fortsatt godt etablert menighetsarbeid og en noe mer usikker framtid i og med kommunefusjonen mellom Rømskog og Aurskog-Høland kommuner. Rømskogs befolkning har ofte vist en bemerkelsesverdig evne til tilpasning. Også tidligere har bygdesamfunnet gjennomgått endringsprosesser som har løst seg gjennom felles innsats. I slike prosesser har menighet og kirke spilt en viktig rolle. Prosessen i kirkelig fellesnemnd mellom Rømskog og Aurskog-Høland oppleves konstruktiv, og lover godt for fremtiden.

Fra 1990 er gudstjenesteforordningen endret slik at det i hovedsak er gudstjeneste annenhver søndag fra tidligere 1 per måned. Endringen har medført en god økning bl.a. i gudstjenestedeltakelse. Det er avgjørende for menigheten og viktig for bygda at kirken også i fremtiden får beholde disse rammene. En kan nok få dekket sitt behov for kirkelige handlinger ved å reise til nabosokn, men det egne gudstjeneste- og menighetsliv vil lide.

Samarbeidet mellom menighet og bedehus karakteriserer mye av det som skjer innenfor kirkelig sektor i Rømskog, bl.a. i arbeidet med trosopplæringen. Samtidig er det viktig å understreke at kirken nå som før, når videre ut og inkluderer en større del av befolkningen enn bare bedehusfolket.

Vi opplever et svært godt samarbeid mellom menighet og kommune. Dette vises gjennom kommunale bidrag til drift og vedlikehold og i daglig samarbeid om felles utfordringer. Skulle noe trekkes fram spesielt, kan det være menighetsrådets involvering i arbeidet med syriske flyktninger.

Øymark sokn

	Tall fra forrige visitas	2013	2014	2015	2016	2017
Antall gudstjenester totalt	27	24	26	27	27	29
Antall gudstjenestedeltakere totalt	2907	2393	2652	1992	2182	2563
Gjennomsnittlig antall gudstjenestedeltakere	107	99	102	74	81	88
Antall gudstjenester søndag og helligdag		24	24	25	26	28
Antall gudstjenestedeltakere søndag og helligdag (+gj.snitt)		2393/99	2472/103	1936/78	2093/80	2460/88
Antall gudstjenester med nattverd	11	13	16	18	19	17
Antall nattverdsgjester gudstjenester med nattverd, søn og helligdag	817	819	901	1028	1113	928
Antall hovedgudstjenester med særlig fokus på trosopplæring, barn og unge		4	3	4	1	2
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdag		0	2	2	1	1
Antall deltakere gudstjenester utenom søn- og helligdag		0	180	56	89	103
Gravferd	40	29	22	12	24	21
Vigslar	3	7	6	4	3	4
Forbønn for borgerlig inngått ekteskap		0	0	0	0	0

Øymark sokn sør i Marker har 596 kirketilhørige (pr juni 2018). Øymark kirke er foruten å være soknekirke, også gravferdssted for Ørje (1469 kirketilhørige) og Øymark. Kirken er slik mye i bruk ved gravferd.

Øymark kirke har en sterk posisjon i folks bevissthet som bygdas kirke. Det lokale bygdekvinnelaget er med og pynter kirken til høsttakkefest og konfirmasjon.

Øymark menighet har de siste årene vært preget av pågangsmot og utvikling av gudstjenestelivet, særlig takket være ivrige folk i menighetsrådet. I inneværende periode ble det også en god rekruttering av yngre medlemmer i rådet. Fram til 1.januar 2018 har menigheten hatt gudstjeneste annenhver søndag, bortsett fra sommerferien med en i måneden.

Noen gudstjenestetiltak nevnes spesielt:

TRAKTORGUDSTJENESTE søndag etter påske. En fortsettelse av påskefeiringen, et godt tilbud for dem som har vært bortreist i påska. Bønn for årets våronn og såkorn og om et godt år på jordene. Samtidig har 6 åringene i hele Marker vært invitert til å få seksårsbibel (trosopplæringstiltak). Et flott syn med traktorer på parkeringsplassen denne søndagen!

PILEGRIMSVANDRING midt i juni. Flere gamle kirkeveier har blitt gått opp de siste årene. Blant annet til Kjørkehaugen sør for kirken der tradisjonen sier at det var kirke i tidlig middelalder. Her har pilegrimene nå feiret middelaldermesse.

ROMJULSDRØM femte juledag. En stille meditativ juleopplevelsesgudtjeneste med ulike lokale sang og musikk-krefter. For å si det med Prøysen: "Nå sett vi øss og kvile og puste på ei stund..." etter ei hektisk julefeiring.

Med ny gudstjenesteforordning fra 1.januar 2018 er gudstjenestefrekvensen endret fra annenhver søndag til en søndag i måneden. I et engasjert menighetsråd oppleves dette som en utfordring og en skuffelse. Vi ser allerede at det er vanskelig å få plass til de arrangementene vi ønsker å gjennomføre og som menigheten ønsker å delta på. Når man blir nødt til å takke nei til gode ideer er vi redde for at engasjementet vil tape seg over tid.

I Øymark menighet er det mye frivillig kristent arbeid. Normisjons bedehus er vegg i vegg med kirken. Hit er menigheten invitert hver første søndag i januar etter gudstjenesten til nyttårslunsj. Det er et godt samarbeid med bedehuset om trosopplæringstiltak i kirken.

Stikle misjonsforsamling NLM driver et stort arbeid for alle aldere, søndagsskole og andre tilbud for barn, familiekor, ungdomsklubb og samlinger for voksne. Også her det et godt samarbeid, blant annet i familiegudstjenester og konfirmantarbeid. Og Stikle arrangerer påskefrokost hver andre påskedag.

Det er også en kirkering tilknyttet Øymark som bidrar aktivt.

Rødenes sokn

	Tall fra forrige visitas	2013	2014	2015	2016	2017
Antall gudstjenester totalt	26	23	24	26	24	23
Antall gudstjenestedeltakere totalt	1278	1223	1417	1288	1083	1247
Gjennomsnittlig antall gudstjenestedeltakere	49	53	59	50	45	54
Antall gudstjenester søndag og helligdag		21	23	26	22	20
Antall gudstjenestedeltakere søndag og helligdag (+gj.snitt)		1070/51	1339/58	1288/50	932/42	1002/50
Antall gudstjenester med nattverd	9	18	16	18	16	16
Antall nattverdsgjester gudstjenester med nattverd, søn og helligdag	189	476	457	381	356	336
Antall hovedgudstjenester med særlig fokus på trosopplæring, barn og unge		4	3	2	1	2
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdag		2	1	0	2	3
Antall deltakere gudstjenester utenom søn- og helligdag		153	78	0	151	245
Gravferd	8	9	3	6	8	6
Vigslar	1	2	1	1	4	3
Forbønn for borgerlig inngått ekteskap		0	0	0	0	0

Klund sokn

	Tall fra forrige visitas	2013	2014	2015	2016	2017
Antall gudstjenester totalt	17	17	20	18	22	18
Antall gudstjenestedeltakere totalt	835	806	860	941	1056	821
Gjennomsnittlig antall gudstjenestedeltakere	49	47	43	52	48	45
Antall gudstjenester søndag og helligdag		16	20	18	18	16
Antall gudstjenestedeltakere søndag og helligdag (+gj.snitt)		770/48	860/43	941/52	727/40	757/47
Antall gudstjenester med nattverd	8	10	13	13	12	11
Antall nattverdsgjester gudstjenester med nattverd, søn og helligdag	122	187	228	355	193	188
Antall hovedgudstjenester med særlig fokus på trosopplæring, barn og unge		2	1	1	1	1
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdag		1	0	0	4	2
Antall deltakere gudstjenester utenom søn- og helligdag		36	0	0	329	64
Gravferd	1	8	6	2	6	5
Vigsler	1	1	0	1	1	1
Forbønn for borgerlig inngått ekteskap		0	0	0	0	0

Rødnes og Klund sokn sør i Marker har henholdsvis 517 og 336 kirketilhørige (pr juni 2018).

Rødnes og Klund sokn har lange tradisjoner knyttet til sine kirker og det frivillige foreningslivet i bygda. Rødnes kirke er bygd engang på slutten av 1200-tallet, mens Klund sokn også hadde sin egen kirke i middelalderen. Denne ble lagt øde, antakelig p.g.a pest og/eller ufredsår, men i 1888 ble endelig nye Klund kirke vigslet. Begge kirkene har gravlunder for beboerne i sitt sokn.

De to kirkene er svært viktige i bygdefolks liv selv om det ikke alltid reflekteres i kirkesøkningen. Fortsatt ligger tallet på døpte og konfirmerte tett oppunder det maksimalt oppnåelige. De senere år har vi sett at den ene foreningen etter den andre er blitt lagt ned eller er satt på pause. Dette skyldes bl.a. nedgangen i foreningsarbeid generelt. Vi vet også at mange av foreningene hadde sin opprinnelse i atten- og nittenhundreårenes vekkelser. Etter at deres betydning er redusert, har antallet aktive foreningsmedlemmer gått ned. Dette påvirker gudstjenestemenigheten som for det meste har bestått av foreningsfolket. At mange kirkegjengere er blitt eldre og har flyttet til enklere boforhold i kommunesenteret, skal ingen bebreide dem, men det bidrar også til synkende deltakertall ved gudstjenestene. I Rødnes sokn leies Vestheim grendehus ved behov, mens Klund bedehus fortsatt har en rolle som bedehus og menighetshus.

At antallet gudstjenestedeltagere fortsatt er såpass stabilt, skyldes i all hovedsak endringer i gudstjenesteformene. Stadig flere gudstjenester er knyttet opp til ulike trosopplæringstiltak. Dette er

opplagt vår tids mulighet til å nå flere av bygdas dømte medlemmer, også i gudstjenestelig sammenheng. Det understrekes for øvrig at flere av soknens trosopplæringstiltak er felles for alle fire sokn i kommunen og foregår i en av de andre kirkene. Det samme gjelder Klubben, gudstjeneste og miljøtiltak for personer med utviklingshemming.

Et annet viktig bidrag til kirkesøkningen har vært vitaliseringen av Kirkekoret. Koret består av godt vokse og eldre medlemmer. At det jevnlig engasjeres ved gudstjenestene, gjør at flere kommer på gudstjenestene. Kirkekoret er kor for både Rødenes og Klund sokn, og fra 2018 også for de to andre menighetene i bygda. Det styrker koret og derigjennom gudstjenestelivet. Fra 1.1.2018 er det bare en gudstjeneste per søndag i kommunen. Det åpner for at koret kan synges i alle bygdas kirker uten at det rammer oppslutningen om gudstjenesten det sangerne bor.

Menighetene gleder seg over et nært samarbeid med Sanitetsforeningen, som etter hvert er en sammenslutning av alle de gamle skolekretsbaserte mindre foreningene. For Klund kirke har også kirkeforeningen i mange år spilt en viktig rolle ved aktiv deltagelse og betydelige økonomiske bidrag.

Menighetene har også faste gudstjenester utenom kirkehusene som f.eks. ved den årlig Flyktningemarsjen ved Riksøys 35, Sankthansfeiring ved Joval og jakt- og høstgudstjenester dypt inne i skogene. Dette er populære gudstjenester som samler mange mennesker.

Svingningene i den kirkelige årsstatistikken må sees i sammenheng mellom Rødenes og Klund sokn. Her har en i mange år bl.a. vekselvis hatt felles gudstjenester med til dels stor oppslutning, så i Klund, så i Rødenes i for eksempel advent- og påsketiden og på 17.mai.

I siste rådsperiode har Rødenes og Klund sokn en prøveordning med felles menighetsråd. Hvert av soknene har i tillegg sin egen kirkekomité. Fortsatt gjenstår arbeid med å fordele oppgaver og mandat mellom rådet og komitéene, men ordningen med felles råd evalueres positivt. Slik Rødenes og Klund ser det ville en utvidelse av ordningen til å gjelde alle fire soknene i kommunen være en fordel. Dette ville kunne styrke daglig drift for tjenesteområder som ikke automatisk ligger under fellesråd og kirkeverge, så som trosopplæring, forholdet til barnehage og skole og til de kommunale omsorgstjenestene. Der kommunen har en linje, burde kirken også ha det.

Ørje sokn

	Tall fra forrige visitas	2013	2014	2015	2016	2017
Antall gudstjenester totalt	28	31	38	45	41	40
Antall gudstjenestedeltakere totalt	2199	2473	2753	4006	3224	2530
Gjennomsnittlig antall gudstjenestedeltakere	78	80	72	89	79	63
Antall gudstjenester søndag og helligdag		25	27	28	27	28
Antall gudstjenestedeltakere søndag og helligdag (+gj.snitt)		1803/72	1996/74	2123/76	2077/77	1806/65
Antall gudstjenester med nattverd	10	13	18	19	20	19
Antall nattverdsgjester gudstjenester med nattverd, søn og helligdag	497	276	455	501	720	592
Antall hovedgudstjenester med særlig fokus på trosopplæring, barn og unge		4	2	3	1	2
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdag		6	11	17	14	12
Antall deltakere gudstjenester utenom søn- og helligdag		670	757	1883	1147	724
Gravferd	0	0	0	0	2	2
Vigsler	2	0	0	1	2	0
Forbønn for borgerlig inngått ekteskap		0	0	0	0	0

Ørje sokn er tettstedet i Marker og har 1469 kirketilhørige (pr juni 2018). Ørje kirke er en praktisk arbeidskirke etter utbyggingen i 1981 og rommer også menighetskontor og kontorer for prester, kirkeverge og menighetspedagog.

Ørje kirke har en allsidig aktivitet med babysang og småbarnssang for de minste med familier. Her er det en barneforening, og kirken det er øvelsessted for barnekor og voksenkorene MarkCanto og Kirkekoret. Her foregår konfirmantundervisningen, og her er det Nabotreff for "godt voksne". Nabotreffet samles hver 14.dag og gjør et viktig diakonalt arbeid. De støtter også vennskapskontakten i VALGA, Estland, både økonomisk og materielt. Det er et arbeid lokal menighet og kommune i samarbeid driver blant gatebarn og funksjonshemmede barn.

Ørje menighet har frem til 1.januar 2018 hatt gudstjeneste annenhver søndag. Fra samme tidspunkt ble forordningen endret til en søndag i måneden. Ørje er det største soknet i Marker. Gudstjenestelivet er en utfordring i menigheten, ikke minst med en endret forordning. Hver første torsdag i måneden er det KLUBBEN i Ørje kirke, en gudstjeneste med sosial samling etterpå, tilrettelagt for personer med utviklingshemming. Speiderne har årlig lysmesse i Ørje kirke

Ørje menighet har faste gudstjenester på Marker Bo og Servicesenter på annedagen i høytidene og 1. mai. Dessuten er det en årlig tradisjon med gudstjeneste på Ørje Brug i forbindelse med slusefestival.

I menighetens regi har det også vært ALPHA-kurs 2014/15. Etter det har det vært "Åpent Hus" i kirken 2-3 ganger i semesteret med ulike temaer.

Det er to kirkeringer tilknyttet arbeidet i Ørje kirke. De ble dannet i forbindelse med utvidelsen av kirken i 1980, og bidrar fortsatt aktivt.

Aremark sokn

	Tall fra forrige visitas	2013	2014	2015	2016	2017
Antall gudstjenester totalt		43	35	36	36	37
Antall gudstjenestedeltakere totalt		2894	3382	3082	2997	2917
Gjennomsnittlig antall gudstjenestedeltakere		67	96	85	83	78
Antall gudstjenester søndag og helligdag		32	29	32	31	30
Antall gudstjenestedeltakere søndag og helligdag (+gj.snitt)		2261/70	2700/93	2696/84	2672/86	2434/81
Antall gudstjenester med nattverd		20	19	26	22	24
Antall nattverdsgjester gudstjenester med nattverd, søn og helligdag		655	562	1047	1132	1119
Antall hovedgudstjenester med særlig fokus på trosopplæring, barn og unge		2	5	5	1	1
Antall gudstjenester utenom søn- og helligdag		11	6	4	5	7
Antall deltakere gudstjenester utenom søn- og helligdag		633	682	368	325	488
Gravferd		12	24	19	13	16
Vigsler		6	3	2	3	3
Forbønn for borgerlig inngått ekteskap		0	0	0	0	0

For Aremark sokn har det mest merkbare vært endring i nattverdsgjester fra 2014 til 2015-17. Det er nok flere gudstjenester med nattverd, men den store økningen kan også ha noe med at vi oftere har utdeling ute i midtgang og ikke ved kneling rundt alterring.

c) Kirkemusikalsk virksomhet

i. Generell beskrivelse

Kirkemusikk i grensekommunene handler mye om musikken i gudstjenestelivet. I gudstjenestelivet er vi godt dekket. Organistene har små stillinger, og helhetlig kirkemusikalsk tenkning kan bli noe skadelidende av dette. Samtidig må det nevnes at organistene får til mye med relativt små stillinger.

Menighetene har ikke utarbeidet noen kirkemusikalsk plan. Det har vært vanskelig å prioritere innenfor ressursene vi har.

ii. Korvirksomhet

MARKER

Rødenes kirkekor har i løpet av de siste to årene blitt et kirkekor for alle menighetene i Marker. Kirkekoret ledes av organist og klokke.

Blandakoret «MarkCanto» og Ørje kirkes barnekor har sine øvelser i Ørje kirke. Disse, samt familiekoret «Halsbrann» med sitt utspring fra Stikle bedehus brukes jevnlig ved gudstjenester.

RØMSKOG

Rømskog har både barnegospel og ungdomskor tilknyttet bedehuset. De siste to årene har Rømskog hatt et uformelt og uforpliktende kirkekor som møtes halvannen time i forkant av gudstjenestene og øver inn et par sanger som synges under gudstjenesten.

AREMARK

Et barnekor med ca 20 deltakere har vært stabilt i Aremark i flere år.

d) Inkluderende menighet

i. Er menigheten med i ordningen for «Inkluderende menighet»?

Ingen av menighetene er med i ordningen for «inkluderende menighet», men det arbeides likevel med dette temaet. Se utdypende kommentar under punkt 6.

e) D p

D PSSTATISTIKK   Marker

	2013	2014	2015	2016	2017
Fødte	19	36	34	30	24
Døpte	19	25	28	27	16
Andel døpte av fødte	100%	69%	82%	90%	67%
Andel døpte barn (1-5 år) av foreldre som er medlemmer i DnK	151/169 = 89%	133/149 = 89%	129/146 = 88%	125/144 = 87%	128/146 = 88%

D PSSTATISTIKK   Rømskog

	2013	2014	2015	2016	2017
Fødte	5	6	2	3	1
Døpte	4	6	1	1	2
Andel døpte av fødte	80%	100%	50%	33%	200%
Andel døpte barn (1-5 år) av foreldre som er medlemmer i DnK	26/29 = 90%	24/26 = 92%	23/25 = 92%	22/23 = 96%	17/18 = 94%

D PSSTATISTIKK   Aremark

	2013	2014	2015	2016	2017
Fødte	8	16	8	6	9
Døpte	8	17	8	4	9
Andel døpte av fødte	100%	106%	100%	67%	100%
Andel døpte barn (1-5 år) av foreldre som er medlemmer i DnK	34/45 = 76%	35/46 = 76%	40/49 = 82%	35/41 = 85%	37/41 = 90%

Grunnet små fødselstall svinger antallet døpte sett i forhold til fødte sterkt. Andel døpte barn 1-5 år gir derimot et mer korrekt bilde.

Til sammenlikning med prosti/bispedømme

	2013	2014	2015	2016
Prostiet	81,6 %	79,5%	80,2%	81,4 %
Bispedømmet	76,4 %	75,4 %	74,2 %	74,6 %

f) Trosopplæring

MARKER – STATISTIKK TROSOPPLÆRING

Tiltaksnavn	Alder	Totalt antall timer i år	Deltakere i prosent	Gjennom-ført?	Antall døpte i målgruppen	Tilrettelegging	Antall kvinnelige frivillige	Antall mannlige frivillige	Antall deltakere	År
Dåp- og dåpssamtale	0	12	96	Ja	25	0	0	0	24	2015
Dåp- og dåpssamtale	0	12	69	Ja	29	0	9	5	20	2016
Dåp- og dåpssamtale	0	12	93	Ja	28	0	0	0	26	2017
«Hente engel»-gudstjeneste	1	2	50	Ja	6	0	1	0	3	2015
«Hente engel»-gudstjeneste	1	2	75	Ja	8	0	0	0	6	2016
«Hente engel»-gudstjeneste	1	2	80	Ja	5	0	0	2	4	2017
Babysang på småbarnstreff	1	34	67	Ja	27	0	1	0	18	2015
Babysang på småbarnstreff	1	34	50	Ja	28	0	1	0	14	2016
Babysang på småbarnstreff	1	34	59	Ja	27	0	1	0	16	2017
Dåpshilsen 1 år	1	4	100	Ja	27	0	4	0	27	2015
Dåpshilsen 1 år	1	4	100	Ja	28	0	4	0	28	2016
Dåpshilsen 1 år	1	1	100	Ja	27	0	4	0	27	2017
Dåpshilsen 2 år	2	1	100	Ja	20	0	4	0	20	2015
Dåpshilsen 2 år	2	1	100	Ja	27	0	4	0	27	2016
Dåpshilsen 2 år	2	1	100	Ja	28	0	4	0	28	2017
Dåpshilsen 3 år	3	1	100	Ja	27	0	1	0	27	2015
Dåpshilsen 3 år	3	1	100	Ja	19	0	4	0	19	2016
Dåpshilsen 3 år	3	1	100	Ja	27	0	4	0	27	2017
Krøllekveld	2	2	53	Ja	19	0	1	0	10	2015
Krøllekveld	2	2	43	Ja	28	0	2	0	12	2017
Småbarnsang	2-3	24		Nei	46					2015
Småbarnsang	2-3	24	26	Ja	46	0	2	1	12	2016
Småbarnsang	2-3	24	44	Ja	55	0	7	1	24	2017
4-årsbok	4	4	100	Ja	24	0	3	0	24	2015
4-årsbok	4	4	100	Ja	27	0	3	2	27	2016
4-årsbok	4	4	95	Ja	19	0	7	1	19	2017
Kirkerottene	5	1	34	Ja	32	0	1		11	2015
Kirkerottene	5	1	42	Ja	24	0	0	0	10	2016
Kirkerottene	5	1	26	Ja	27	0	0	0	7	2017
Helt førsteklasses	6	6	71	Ja	31	0	0	0	22	2015
Helt førsteklasses	6	6	72	Ja	32	0	1	1	23	2016
Helt førsteklasses	6	6	71	Ja	24	0	3	1	17	2017
Karneval	6-7	12		Nei						2015
Tårnagenter	8	0	0	Nei						2015
Amigosleir	9	16	67	Ja	18	0	1	0	12	2015
Amigosleir	9	16	65	Ja	17	0	0	0	11	2016
Amigosleir	9	16	35	Ja	37	0	5	0	13	2017
Pilgrimsvandring	10	4	78	Ja	18	0	2	0	14	2015
Pilgrimsvandring	10	4	61	Ja	18	0	1	1	11	2016
Pilgrimsvandring	10	4	76	Ja	17	0	2	0	13	2017
Connection	11	6		Nei						2015

Connection	11	6	48	Ja	23	1	3	1	11	2016
Connection	11	6	67	Ja	18	1	5	3	12	2017
Onsdagsklubben	10-12	54		Nei						2015
Lys våken	11	14	51	Ja	35	1	1	3	18	2015
Lys våken	12	14	26	Ja	35	1	4	1	9	2016
Lys våken	12	14	83	Ja	23	2	7	3	19	2017
Skog- og spa-leir	11-12	96		Nei						2015
Flyktingemarsjen	12	5		Nei						2015
Flyktingemarsjen	13	5	10	Ja	31	0	1	0	3	2016
Flyktingemarsjen										2017
Nattcup	13	10		Nei						2015-2017
Ungdomsgudstj.	14-15			Nei						2015-2017
Konfirmasjon	15	60	111	Ja	36	0	7	2	40	2015
Konfirmasjon	15	60	83	Ja	35	0	10	8	29	2016
Konfirmasjon	15	60	90	Ja	50	1	14	5	45	2017
Gjensynstreff for konfirmanter	15	3		Nei						2015
Gjensynstreff for konfirmanter	15	3	37	Ja	35	0	0	0	13	2016
Gjensynstreff for konfirmanter	15	3		Nei						2017
Minilederkurs	16	30		Nei						2015
Minilederkurs	16	30	37	Ja	35	0	0	0	13	2017
Kørrefestival	17			Nei						
Hybelkurs	18			Nei						2015

Kommentarer til tallene for trosopplæring i Marker:

Det er generelt høy prosentandel i trosopplæringen. Kullene ligger på mellom 25-45, så antall barn kan variere en del. Utfordringen kan være om vi har et tiltak som kommer samtidig med en barnebursdag, fotballkamp e.l, da vil tallene synke mye. Prøver å samkjøre og ta kontakt med noen foreldre på kullet for å sjekke ut at det ikke blir dobbeltbooking.

«Hente engel» - gudstjeneste. Fra 2018 har både Rødenes, Ørje og Øymark hatt «Hente engel» - gudstjeneste, mens Klund har delt ut glassengelen når barnet døpes. Fin mulighet til å opprettholde kontakten etter dåpen.

Babysang på småbarnstreff. Småbarnstreff i regi av helsestasjonen har vært i mange år med tilholdssted i peisestua i Ørje kirke. Annenhver mandag har helsesøster hatt samling og annenhver mandag har det vært babysang i regi av kirken. Våren 2018 valgte helsestasjon å legge ned sine samlinger da det var lite oppmøte. Dermed er det kirken som er samlingspunkt for foreldre som er i barselpermisjon. Det er få barn pr kull så babysangen fungerer som barselgruppe og er nettverksbyggende for foreldrene. På samlingene synger vi, har en samling i kirkerommet rundt lysgloben, spiser lunsj og har mange gode samtaler.

Dåpshilsen 1 år, 2 år og 3 år. Vi har dåpskontakter i alle kirkene. De besøker barna på 1, 2 og 3 års dåpsdag med en liten gave og informasjon om kirkens tilbud til de aller minste.

Krøllekveld. 2 åringene inviteres til en samling i menighetssalen og i kirkerommet hvor vi leter etter «Krølle», sauene som har blitt borte. Dette har fungert veldig bra, barna får utdelt sin egen «Krølle» når de kommer, og får også boka «Lille sau går seg vill» med hjem.

Småbarnssang. 1-3 åringer og 3-5 åringer. Småbarnssangen ble startet opp da mange ønsket et videre tilbud med sang, også etter at barna hadde begynt i barnehagen og foreldrene hadde begynt å jobbe igjen. Den minste gruppa startet opp høsten 2017, så ikke aldersspennet skulle bli for stort. Våren 2018 har det vært ca 15 familier innom på den minste gruppa og i underkant av 20 familier på den eldste gruppa. Det er fint med noen tiltak der man får møte barna jevnlig, og ikke bare en gang i året på et enkelttiltak. Dette er enklere å få til når barna ennå er små og det er ikke så mange andre aktiviteter de er med på.

4 årsbok. Det er høy prosentandel med barn som kommer for å få 4 årsbok i sin lokale kirke. Høsten 2018 vil det være felles 4 årsbok utdeling for Ørje og Øymark. De som ikke har vært og mottatt bok kan få den i postkassa av dåpskontakten i etterkant. De aller fleste ønsker det.

Kirkerottene. Høsten barna er 5 år får de tilsendt en dvd med kirkerottene i posten. Tilbakemeldingene er at den er populær og blir sett mye. Våren etter inviteres barna til «Kirkerotteteater». Dette er et samarbeid med de andre menighetene i prosti og har vært i Hærland/Eidsberg kirke. Antall oppmøte er ok med tanke på at det blir noe kjørevei.

Helt førsteklases. Første søndag etter påske er det «Traktorgudstjeneste/velsignelse av såkorn» i Øymark med utdeling av barnebibel til skolestarterne. Dette har blitt en flott tradisjon hvor mange er engasjert i pynting, grilling, baking av nattverdsbrød, barnekor/familiekor osv. Det er en høy prosentandel av barn som kommer på denne gudstjenesten.

Tårnagenter. Vi arrangerte tårnagenter for 3. klassinger for første gang våren 2018. Det ble en suksess hvor 21 av 35 barn som er døpt/tilhørig ble hentet i buss etter skoletid og tatt med til Klund kirke for oppdrag og oppgaver.

Amigosleir. Leiren er i samarbeid med de andre menighetene i prosti. Vi er på Sjøglimt leirsted, noe som er til vår fordel siden leirstedet ligger i kommunen vår. Mange barn kjenner til leirstedet og vært med på leir i regi av ACTA tidligere. I 2017 var det en liten nedgang i antall da leiren var på samme helg som en håndball cup hvor mange deltok.

Pilegrimsvandring. Vi henter barna i buss etter skoletid og tar de med på pilegrimsvandring til Rødenes kirke. Det er en flott vandring både historisk, i naturen og med noen tanker rundt det å være på en pilegrimsvandring. Vandringen avsluttet i kirkerommet rundt lysgloben.

Connection. Vi feirer 10 års dåpsdag med «Tidslinjen», dans og illustrasjoner til kirkerommet. Vi har leid inn dansere fra ACTA som har lært barna hip hop, noe som har vært veldig populært! Vi har også tatt en gjennomgang av «Tidslinjen» og landet på hvor barna er i den store fortellingen, som 10 åringer. Foresatte inviteres på ettermiddagen til dåpsfest med fremføring, kaffe og kaker.

Lys Våken. Dette tiltaket etterspørres av barna. Det er spennende å overnatte i kirkerommet, så 6. klassingene er forventningsfulle før Lys Våken. I 2016 krasjet helga samtidig med noe annet for samme aldersgruppa, derfor en liten nedgang. Mens i 2018 hadde vi 21 av hele kullet på 24, så da endte vi over 100% på oppmøte, da flere barn enn hvem vi har på listene ønsket å være med!

Flyktningsmarsjen. På denne marsjen har vi valgt å følge turen til «Carl Fredriksens transport», her i kommunen. Dette tiltaket har ikke slått helt an, i tillegg til at ansatte har vært sykemeldt når den skulle gjennomføres. Vi valgte å droppe flyktningsmarsjen i 2018 og heller prøve ut «Tårnagenter».

Konfirmasjon. Vi har høy oppslutning om konfirmasjon. Undervisningen foregår i hovedsak i Ørje kirke etter skoletid. I forkant av undervisning serveres middag til konfirmantene. I tillegg til denne undervisningen består året av gudstjenestebesøk, konfirmantdager, fasteaksjon og deltagelse/tjeneste i Klubben.

Gjensynstreff og Minilederkurs. Vi har bare fått gjennomført gjensynstreff og minilederkurs i 2016/2017. Dette pga ressursmangel i trosopplæringen. (20% stilling). Men det var en flott gjeng med ungdommer, 13 stk, som var med dette året og som hadde sin praksis på andre trosopplæringstiltak som Connection og Lys Våken. Fra høsten 2018 vil vi starte opp igjen med nytt lederkurs med nye midler i en 10% stilling som vil ha fokus på ungdommene etter konfirmanttid og ungdomsgudstjenester.

Årsrapport trosopplæring Marker			
År	Snitt deltagerprosent	Snitt frivillige medarbeidere	Antall deltagere
2015	81,11	0,77	254
2016	61,12	1,06	272
2017	69,87	1,25	320

RØMSKOG – STATISTIKK TROSOPPLÆRING

Tiltaksnavn	Alder	Totalt antall timer i år	Deltakere i prosent	Gjennom-ført?	Antall dømte i målgruppen	Tilrettelegging	Antall kvinnelige frivillige	Antall mannlige frivillige	Antall deltakere	År
Dåp- og dåpssamtale	0	3	67	Ja	3	0	0	0	2	2015
Dåp- og dåpssamtale	0	3	67	Ja	3	0	0	0	2	2016
Dåp- og dåpssamtale	0	3	75	Ja	4	0	0	0	3	2017
«Hente engel»-gudstjeneste	1	3	50	Ja	6	0	5	0	3	2015
«Hente engel»-gudstjeneste	1	3	200	Ja	1	0	5	1	2	2016
«Hente engel»-gudstjeneste	1	3	200	Ja	1	0	2	0	2	2017
Babysang på småbarnstreff	0-3	128	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Dåpshilsen 1 år	1	1	100	Ja	6	0	1	0	6	2015
Dåpshilsen 1 år	1	1	200	Ja	1	0	1	0	2	2016
Dåpshilsen 1 år	1	1	100	Ja	1	0	1	0	1	2017
Dåpshilsen 2 år	2	1	100	ja	4	0	1	0	4	2015
Dåpshilsen 2 år	2	1	83,3	Ja	6	0	1	0	5	2016
Dåpshilsen 2 år	2	1	100	Ja	1	0	1	0	1	2017
Dåpshilsen 3 år	3	1	80	Ja	5	0	1	0	4	2015
Dåpshilsen 3 år	3	1	100	Ja	4	0	1	0	4	2016
Dåpshilsen 3 år	3	1	100	Ja	6	0	10	0	6	2016
Krøllekveld	2	2	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Krøllekveld	2-3	4	40	Ja	10	0	1	0	4	2016
Søndagsskole-oppstart	3	1	-	Nei	-	-	-	-	-	2016
Søndagsskole-oppstart	3	1	66,7	Ja	6	0	3	0	4	2017
Høsttakke-gudstjeneste	3-4	4	-	Nei	-	-	-	-	-	2016
Høsttakke-gudstjeneste	3-4	4	80	ja	10	0	1	0	8	2017
4-årsbok	4	4	83,3	Ja	6	0	1	3	5	2015
4-årsbok	4	4	80	Ja	5	0	3	1	4	2016
4-årsbok	4	4	100	Ja	4	0	0	0	4	2017
Kirkerottene	5	3	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Kirkerottene	5	3	0	Ja	3	0	0	0	0	2016
Kirkerottene	5	3	40	Ja	5	0	1	0	2	2017
Helt førsteklasses	6-7	8	76,9	Ja	13	0	0	0	10	2015
Helt førsteklasses	6	4	150	Ja	2	0	1	0	3	2016
Helt førsteklasses	6	4	66,67	Ja	6	0	0	0	4	2017
Barnegospel	6	2	142,9	Ja	7	0	4	1	10	2015
Barnegospel	6	2	100	Ja	2	0	3	1	2	2016
Barnegospel	6	2	100	Ja	6	0	4	0	6	2017
Barnebibel og besteforeldrekurs	6	2	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Første barnegospelkonsert	6-7	3	128,6	7	Ja	7	0	3	1	2015
Første barnegospelkonsert	6-7	6	100	Ja	9	0	6	1	9	2016
Første barnegospelkonsert	6-7	6	87,5	Ja	8	0	4	1	7	2017
Barnas trosopplæringsdag	6-12	56	103,2	Ja	31	1	16	3	32	2016
Barnas trosopplæringsdag	6-12	56	91,4	Ja	35	0	9	4	32	2017
Karnevals-gudstjeneste	7	5	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Juleverksted	7	16	-	Nei	-	-	-	-	-	2016
Juleverksted	7	16	-	Nei	-	-	-	-	-	2017

Tårnagenter	8	5	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Tårnagenter	9-10	10	11	Ja	11	0	4	4	12	2016
Pilegrimsvandring	9	4	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
4.klasseleir	9	16	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
4.klasseleir	9	16	-	Nei	-	-	-	-	-	2016
Dåpsfest for 5.klassinger	10	6	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Bibler til 5.klassinger	10	2	100	Ja	6	0	0	0	6	2017
5.klasseleir	10	16	33,3	Ja	6	0	0	0	2	2017
Lys våken	10-11	48	100	Ja	5	0	1	3	5	2015
Lys våken	10-11	48	-	Nei	-	-	-	-	-	2017
Tiurleik/ulvesafari, 4.+5.kl.	10-11	48	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Flyktningemarsj for 6+7 kl	12-13	20	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Soul Children-festival	13-14	34	57,1	Ja	14	0	4	1	8	2015
Soul Children-festival	13-14	34	78,6	Ja	14	0	4	1	11	2016
Loved-leir	13-18	108	-	Nei	-	-	-	-	-	2017
Sleepover	14	10	28,6	Ja	7	0	0	0	2	2017
Ungdoms-gudstjeneste	14-15	8	-	Nei	-	-	-	-	-	2015-2017
Konfirmasjon	15	60	100	Ja	12	0	4	1	12	2015
Konfirmasjon	15	60	128,6	Ja	7	0	0	1	9	2016
Konfirmasjon	15	60	114,3	Ja	7	0	5	0	8	2017
Gjensynstreff for konfirmanter	15	3	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Gjensynstreff for konfirmanter	15	3	-	Nei	-	-	-	-	-	2016
Gjensynstreff for konfirmanter	15	3	-	Nei	-	-	-	-	-	2017
Kokkekamp med ungdomsforeningen	15-16	20	0	Ja	20	0	3	3	0	2015
Kokkekamp med ungdomsforeningen	15-16	8	-	Nei	-	-	-	-	-	2017
Minilederkurs	16	16	-	Nei	-	-	-	-	-	2015
Kjørrefestival	17	6	0	Ja	8	0	3	3	0	2015
Kjørrefestival	17	6	-	Nei	-	-	-	-	-	2016
Hybelkurs	18	8	-	Nei	-	-	-	-	-	2015

«Hente engel» - gudstjeneste. Fin mulighet til å opprettholde kontakten etter dåpen. Høyt oppmøte pga utenbygds døpte.

Babysang. Det har ikke lyktes å få frivillige til å ta ansvar for dette arrangementet. Målgruppe er invitert til samlinger i Aurskog-Høland.

Dåpshilsen 1 år, 2 år og 3 år. Dåpskontakt besøker barna på 1, 2 og 3 års dåpsdag med en liten gave og informasjon om kirkens tilbud til de aller minste.

Krøllekveld. 2 åringene inviteres til en samling hvor vi leter etter «Krølle», sauen som har blitt borte. Barna får utdelt sin egen «Krølle» når de kommer, og får også boka «Lille sau går seg vill» med hjem. På grunn av sykdom er denne bare gjennomført en gang i perioden.

4 årsbok. Det er høy prosentandel med barn som kommer for å få 4 årsbok i sin lokale kirke. De som ikke har vært og mottatt bok får den levert hjem i etterkant.

Kirkerottene. Høsten barna er 5 år får de tilsendt en dvd med kirkerottene i posten. Våren etter inviteres barna til «Kirkerotteteater». Dette er et samarbeid med de andre menighetene i prostiet og har vært i Hærland/Eidsberg kirke. Forsøkt gjennomført i 2015, men ingen deltakere. (For lang reisevei?) Gjennomført i samarbeid med Aurskog-Høland senere år.

Helt førsteklases. Gudstjeneste med utdeling av barnebibel til skolestarterne.

Barnas trosopplæringsdag. Trosopplærere og mange frivillige inviterer til en hel-dags-samling på bedehuset i forbindelse med skolens plandag. Høyt antall deltakere – også barn som ikke er medlem/tilhørig.

4 årsbok. Det er høy prosentandel med barn som kommer for å få 4 årsbok i sin lokale kirke. De som ikke har vært er mottatt bok får den levert hjem i etterkant.

Lys våken. Tiltaket ble gjennomført i 2015 med Club18 som arrangør. I ettertid har det ikke vært arrangert pga manglende frivillige arrangører.

Konfirmasjon. Vi har høy oppslutning om konfirmasjon. Undervisningen foregår i hovedsak på bedehuset etter skoletid. I forkant av undervisning serverer bestemødre middag til konfirmantene. I tillegg til denne undervisningen består året av gudstjenestebesøk, konfirmantdager, fasteaksjon og fra 2017 har de vært med på deler av konfirmantopplegget i Aurskog-Høland.

Ungdomsgudstjenester/Gjensynstreff konfirmanter. Tiltakene var tenkt å ha i samband med hverandre. Avlyst pga for liten kapasitet/sykdom.

Kokkekamp. Tiltaket har gått ut til fordel for arrangementet «Mat & Prat» som er et samtaleopplegg for ungdom over 3 samlinger.

Minilederkurs. Er et ledd i opptrappingsplanen, men har ikke kommet i gang ennå.

Årsrapport trosopplæring Rømskog			
År	Snitt deltagerprosent	Snitt frivillige medarbeidere	Antall deltagere
2015	77,54	3,36	78
2016	102,63	3,93	101
2017	87,26	2,29	98

Generelle kommentarer til trosopplæringsarbeidet i Marker og Rømskog:

Trosopplæringen er et sårbart felt, med få ansatte i små stillinger. Samtidig får vi til mye med små ressurser. Arbeidet er avhengige av frivillige og at prester i stor grad er deltakende i tiltakene.

Vi har gode tall for trosopplæringen - både i prosent, men også i forhold til antall deltakere på flere tiltak. Avlysninger har stort sett skyldtes sykdom eller at vi ikke har klart å skaffe bemanning til tiltakene. Med ansatte i små stillinger blir det også vanskelig å «ta igjen» tiltak som er blitt avlyst.

AREMARK – STATISTIKK TROSOPPLÆRING

Tiltaksnavn	Alder	Totalt antall timer i år	Deltakere i prosent	Gjennom-ført?	Antall døpte i målgruppen	Tilrettelegging	Antall kvinnelige frivillige	Antall mannlige frivillige	Antall deltakere	År
Dåpshilsen	1-3	9	86,96	Ja	23	0	4	1	20	2015
Dåpshilsen	1-3	9	92,31	Ja	26	0	5	0	24	2016
Dåpshilsen	1-3	9	103,57	Ja	28	0	3	0	29	2017
4-års bok	4	4	128,57	Ja	7	0	1	1	9	2015
4-årsbok	4	7	125	Ja	4	0	3	0	5	2016
4-årsbok	4	7	66,67	Ja	9	0	2	0	6	2017
Kirkerotter	5	2	15,38	Ja	13	0	0	0	2	2015
Kirkerotter	5	2	28,57	Ja	7	0	0	0	2	2016
Kirkerotter	5	2	0	Ja	4	0	0	0	0	2017
Påske-/julevandring	5-6	4	68,42	Ja	19	0	1	2	13	2015
Påske-/julevandring	5-6	4	125	Ja	20	0	1	0	25	2016
Påske-/julevandring	5-6	4	94,74	Ja	19	0	1	0	18	2017
6 års dåpsskole	6	8	116,67	Ja	6	0	3	0	7	2015
6 års dåpsskole	6	8	76,92	Ja	13	0	2	0	10	2016
6 års dåpsskole	6	8	100	Ja	7	0	2	0	7	2017
Tårnagenter	8-9	20	29,41	Ja	17	0	2	0	5	2015
Amigosleir 4.kl	9	15	18,18	Ja	11	0	0	0	2	2015
Amigosleir 4.kl	9	15	33,33	Ja	6	0	0	0	2	2016
Amigosleir 4.kl	9	15	122,22	Ja	9	1	0	0	11	2017
Bibelutdeling	10	6	100	Ja	13	0	1	3	13	2015
Bibelutdeling	10	6	136,36	Ja	11	0	1	3	15	2016
Bibelutdeling	10	6	116,67	Ja	6	0	1	2	7	2017
Lysvåken	11	24		Nei	27					2015
Lysvåken	11	12		Nei	11					2016
Lysvåken	11	12	46,15	Ja	13	1	0	1	6	2017
Hallo venn fest	3-11	44	46,49	Ja	114	0	5	4	53	2015
Hallo venn fest	3-11	44	84,76	Ja	105	0	15	11	89	2016
Hallo venn fest	3-11	44	100,97	Ja	103	0	20	10	104	2017
Konfirmasjon	15	60	100	Ja	18	0	0	0	18	2015
Konfirmasjon	15	60	94,44	Ja	18	0	4	0	17	2016
Konfirmasjon	15	60	88,89	Ja	18	0	2	0	16	2017
Leir	15-16	96	75,86	Ja	29	0	2	0	22	2015
Leir	15-16	96	55,56	Ja	36	0	1	4	20	2016
Leir	15-16	96	80,56	Ja	36	0	2	3	29	2017

Årsrapport trosopplæring Aremark			
År	Snitt deltagerprosent	Snitt frivillige medarbeidere	Antall deltagere
2015	78	2,54	190
2016	85,47	4,25	229
2017	87,95	4,7	214

g) Kontinuerlig barne- og ungdomsarbeid

i. Generell beskrivelse

Det kontinuerlige barne- og ungdomsarbeidet i grensekommunene drives i stor grad i samarbeid med/av frivillige organisasjoner. Vårt trosopplæringsprogram har noen tiltak som går kontinuerlig, som f.eks babysang og småbarnssang i Marker og barneklubb i Rømskog.

I Marker avholdes det «mini-leder-kurs» med tanke på å rekruttere og utdanne ungdom som kan gå inn som ledere i det eksisterende barne- og ungdomsarbeidet.

ii. Eventuelt formalisert samarbeid med barne og ungdomsorganisasjoner

På Rømskog er det inngått samarbeidsavtale om trosopplæring, og arbeidet styres av et trosopplæringsgruppe med representanter fra både menighetsråd og fra organisasjonslivet. I tillegg til trosopplærer samarbeides det om en egen ansatt i ungdomsarbeidet som formelt sett er ansatt i kirken, men har størstedelen av sitt virke i organisasjonene.

Det avholdes årlig samarbeidsmøte med ledere i organisasjoner med tanke på samhandling og helhetlig tenkning på Rømskog. Menighetsrådets trosopplæringsutvalg og trosopplærer er sentrale i dette samarbeidet.

I Marker er det ikke inngått noe formalisert samarbeid, men det avholdes samarbeidsmøter sporadisk etter behov, og det er et godt samarbeidsklima mellom kirke og organisasjoner.

iii. Ungdomsdemokrati

Menighetene i grensekommunene har ikke egne ungdomsråd, men er med på å støtte styrearbeid i barne- og ungdomsorganisasjonene gjennom trosopplærere, og ved å utdanne «mini-ledere» (MILK)

h) Misjonsavtaler og vennskapsmenigheter

i. Formaliserte avtaler med SMM-organisasjoner

Menighetene har ingen formaliserte avtaler, men bidrar til «Grenseaksjonen for Afrika» med økonomisk støtte o.a.

I menighetene er det høy bevissthet rundt temaet misjon, og de har faste ofringer til misjonsvirksomhet.

ii. Vennskapsmenigheter

Menighetene har vennskapsmenigheter i Kotebe, Etiopia og i Valga, Estland

i) Økumenikk: Samarbeid med kristne organisasjoner og andre kristne kirkesamfunn

På Rømskog samarbeides det tett med lokalt bedehus. Vi er avhengig av godt samarbeid med annet organisasjonsliv i forhold til arrangementer etc. Det er som nevnt tidligere et samarbeid rundt trosopplæringsarbeidet mellom kirke og organisasjoner. Hver sommer arrangeres felles gudstjeneste med Østervallskog forsamling.

I Marker har det vært noe samarbeid med organisasjoner og kirkesamfunn om arrangementskalender. Tidligere hadde vi fellesaksjoner med kirke, organisasjoner og kirkesamfunn, men dette har det ikke vært tatt noe initiativ til de siste årene. Kirken er derimot med i en felles bønneaksjon med arrangører fra både svensk og norsk side.

Kirken har et godt samarbeid med organisasjonene og andre menigheter i forhold til å ta ansvar for søndagsandakter på Marker Bo- og Servicesenter. Kirkekontoret administrerer dette samarbeidet.

I Aremark har det vært nært samarbeid mellom organisasjonene (NLM størst) på Menighetshuset. De siste år har det vært avholdt alphakvelder i fellesskap. Også pinsemenigheten er med her.

5. Kirke – kommune

a) Økonomi og forvaltning

Samarbeid mellom kirke og kommune har gjennom alle år vært konstruktivt og godt.

Oversikt over overføringer til drift fra kommunene 2013-2018:

	Marker	Rømskog	Aremark
2010	2.677.000	1.040.000	1.400.000
2011	2.845.000	1.075.000	1.400.000
2012	3.020.000	1.100.000	1.595.000
2013	3.115.000	1.130.000	1.445.000
2014	3.255.000	1.280.000	1.520.000
2015	3.499.000	1.281.000	1.595.000
2016	3.499.000	1.281.000	1.595.000
2017	3.499.000	1.400.000	1.595.000
2018	3.449.000	1.400.000	1.595.000

I tillegg kommer midler til investeringer.

b) Eksisterende prosjekter og samhandling mellom kommune og kirke

i. Skole-kirke-samarbeid

Kirken har en god relasjon til skolene i grensebygdene. På Rømskog har vi faste møtepunkter i form av julegudstjenester og klassebesøk i kirken. I Marker har vi en fast tre-årig turnus med påskevandring, påsegudstjenester og pinsegudstjeneste i tillegg til skolens julegudstjeneste. Vi har også klassebesøk i kirken.

ii. Kommunens kriseteam

I Marker er kirkens representanter inne som en viktig del av kommunens kriseteam. Kirken stiller også lokaler til disposisjon ved behov.

Rømskog er med i et interkommunalt kriseteam, men kirken i Rømskog er også her delaktige.

Sokneprest er en del av kommunalt kriseteam i Aremark.

iii. Annet

I Aremark er pilgrimsmarsjen Nøssemark-Aremark et samarbeid mellom kirke, bygdekvinnelag og kommune. Vi er også inne i samarbeid med kommunal komite ved elgfestivalen annethvert år.

c) Kirkebygg og gravplasser

Rømskog

Rømskog kirke er opprinnelig en stavkirke. Den er første gang nevnt i 1369, men er antakelig bygget ca 100 år tidligere.

Kirken fremstår godt vedlikeholdt. Det har i de siste årene blitt gjennomført en del investeringer og vedlikeholdsarbeid. Siden sist visitas har kirken blitt malt utvendig (2014) og det er installert automatisk slukkeanlegg både utvendig og innvendig i kirken. Utvendig ble kirken malt i 2014 og innvendig tak ble renoverert i 2013. Sakrestier og våpenhus ble renoverert i 2016. Innvendig er kirken hel og pen og har pr i dag ikke behov for større vedlikehold.

Orgelet ble levert av orgelbyggermester Matthias Becker i 2004 og menigheten har siden da hatt stor glede av dette.

Øvrige bygg

Kirkegårdens gravkapell inneholder også toaletter til kirkens besøkende. Huset er bygget i gråstein, slik at det holder normalt kjølig temperatur. For å være på den sikre siden er det montert kjøleaggregat.

Kirkegårdens redskapshus tilfredsstiller behovet og er for øvrig i god stand. Kirketjenerens oppholdsrom er tilknyttet dette huset.

Kirkegården

Kirkegården er i likhet med kirken godt ivaretatt. Utstyr til kirkegårdsdriften er i god stand. Vi har pr juni 2018 ledige graver tilsvarende ca 7% av kommunens befolkning, og det er således godt innenfor gravferdslovens bestemmelser om at det til enhver tid skal være ledige graver for minst 3% av befolkningen. I tillegg har vi 90 ledige urnegraver på kirkegården.

Kirkegårdsmurene ble renoverert og utbedret i 2014. Navnet minnelund er etablert på kirkegården i 2018.

Rødenes kirke

Rødenes kirke er fra middelalderen og ble innviet til døperen Johannes og de kvinnelige helgenene Margaretha og Katharina. Årstallet kjenner vi ikke eksakt, men da korgulvet ble fornyet i 1883, fant man mynter fra Håkon Håkonsens (1217 – 1263) og Magnus Lagabøters (1263 – 1280) tid.

Kirken er generelt sett i god forfatning. Skip og kor-del er i stein. Våpenhus, sakristi, tårn og gavlvegg mot øst er i tre. Det ble utført utvendig vedlikehold på stein og mur i 2014, og det forsøkes utført jevnlig vedlikehold av alt treverk. Gavlveggen er tekket med trespon fra middelalderen og representerer en vedlikeholdsmessig utfordring. I 2009 ble det montert lynvernanlegg, og kirken ble utstyrt med automatisk slukkeanlegg utvendig og innvendig i 2014.

Innvendig har kirken holdt seg godt siden den ble pusset opp i 1996. Der er det bare gjort nødvendig vedlikehold. Nytt siden forrige visitas er at døpefonten er restaurert.

Orgelet: Mekanisk orgel med 2 manualer og 9 stemmer, bygd på begynnelsen av 1970-tallet av Norsk orgel-harmoniumfabrikk. Orglet fungerer godt i den gamle steinkirken, og overhales jevnlig slik at det fungerer fint.

I 2011 ble det foretatt en utvidelse av parkeringsplassen ved Rødenes kirke.

Øvrige bygg - Rødenes

Kirkegårdens kapell er et murbygg. I 2002 ble det drenert rundt huset og malt innvendig. Dreneringen har trolig bidratt til redusert avskalling av maling og mur, men det er fortsatt problemer med dette. Kirkeanlegget har også et servicehus som er i god stand.

Klund kirke

Klund kirke ble bygget i 1888. Sokneprest Brochmann var prest i Rødenes prestegjeld i fra 1885 – 1894 og var sentral i oppføringen av kirken. Brochmann skriver i sin kallsbok at han følte det tungt at folk fra Klundsferdingen og Krosbyfjeringen hadde så lang vei til kirken, og at sjøen og bakket vei var de største hindringer. Han mente også at rent befolkningsmessig sett, var det behov for en kirke til. Hovedkirken (Rødenes) hadde sitteplasser til 150 personer til bygdas daværende 1 759 innbyggere.

Kirken ble skrapet og malt i 2017. Taket ble renoveret i 2011. Den innvendige oppussingen som ble utført i 1988 har holdt seg godt. Det mekaniske orglet er ca 10 år, bygget av Musikkinstrumentakademiet Moss/Sarpsborg. Mathias Becker har hatt ansvar for dette. Orglet har kun ett manual med 11 stemmer, noen av stemmene er delte.

I senere tid er det montert brannvarslingsanlegg i kirken.

Øvrige bygg - Klund

Kirkeanlegget har et kombinert servicehus som rommer bårerom, toalett og personalrom. Huset er dårlig egnet til oppbevaring av redskap og lignende. Servicehuset er godt vedlikeholdt.

Ørje kirke

Ørje kirke ble bygget i 1931 og i 1981 ble kirken ombygd til såkalt arbeidskirke. Kirken huser stor aktivitet og betyr mye for Ørje, deriblant felles kirkekontor for Marker og Rømskog. Det forsøkes også her å holde tritt med det løpende vedlikeholdet og ikke slippe forfallet for langt. Grovt sett kan man si at bygget er i god stand. I 2017 ble det gamle skifertaket skiftet ut, og tårnet ble renoveret utvendig.

Innvendig er det helt og greit takket være slitesterkt materialvalg. Selve kirkerommet ble pusset opp sist i 1996. Det ble utført en omdisponering av areal i 2011, som resulterte i et funksjonelt dåpssakresti/møterom/spiserom. Kjøkkenet i peisestuen fikk en etterlengtet oppgradering i 2017.

Brannvarslingsanlegg ble installert i 2012.

Orgelet i kirken er et digitalt Allen-orgel fra 2001. Orglet er forholdsvis lite, fungerer greit til å lede menighetssangen, men er selvfølgelig ikke noe konsertorgel. Det har forsterkere/høytalere både i selve kirkedelen og i menighetssalen.

Øymark kirke

Den første kirken i Øymark kan dokumenteres fra før 1353. Man vet ikke nøyaktig hvor denne lå. Det vi vet er at den forrige, som brant i 1875, lå 40-50 meter lenger øst enn den nåværende og ble bygget ca 1725. Nåværende kirke ble bygget i 1879.

I 2006 ble det gjennomført et omfattende rehabiliteringsarbeid av kirketårnet. Taket ble lagt om i 2011. Kirken ble malt utvendig i 2016/2017.

Innvendig ble nytt varmeanlegg installert i 2017.

Orgelet: Et eldre mekanisk orgel som ble restaurert og påbygd for ca 40 år siden av Jørgensen. To manualer og 13 stemmer. Orglet er godt å spille på, i god stand, og stemmes og sees over av fagmann årlig.

Øvrige bygg - Øymark

Kirkegårdens gravkapell ble pusset opp innvendig i 1995. Kapellet brukes kun til bæreandakter. Det ble lagt nytt teppe i kapellet i 2014 og utvendig ble det vasket og malt i 2016/2017.

Redskapshuset inneholder toalett til besøkende, personalrom og verksted. Huset trenger en ansiktsløftning, men tjener til sin hensikt.

Kirkegårdene i Marker

Det er kirkegårder tilknyttet Rødenes, Klund og Øymark kirke. Øymark kirkegård er også kirkegård for innbyggerne i Ørje sokn. På 70 og 80 tallet ble det foretatt en utvidelse av alle tre kirkegårdene. Navnede minnelunder er etablert på kirkegårdene i 2018. Vi har pr juni 2018 ledige graver tilvarende ca 15% av kommunens befolkning, og det er således godt innenfor gravferdslovens bestemmelser om at det til enhver tid skal være ledige graver for minst 3% av befolkning. I tillegg har vi 270 ledige urnegraver på kirkegårdene i Marker.

Anleggene er i god stand, og det legges vekt på at gravplassene skal fremstå ryddige og velstelte. Utstyr til kirkegårdsdriften blir jevnlig fornyet og fungerer tilfredsstillende.

Aremark kirke

Aremark kirke er bygd 1861. Det har vært kirke på samme sted siden 1100 tallet. De siste årene har det vært store vedlikeholdsreparasjoner i kirken:

Reparasjon av saltutslag på kirkens sydvegg.

Reparasjon av hussoppangrep i trappegang og tårn.

Det er i 2016 installert brannslukking og brannvarslings anlegg samt nytt varmeanlegg.

Orgelet: Mekanisk orgel fra 1896. Restaurert og innviet 1986. Orgelet ble demontert og renset i forbindelse med soppskaden i kirken. Orgelet er i god stand og har årlig ettersyn av fagmann.

Øvrige bygg - Aremark

Kapellet ble bygd i 1929 og restaurert innvendig på dugnad 2017. Nytt varmeanlegg er montert. Brukes til bæreandakter. Servicehus med kontorer og verksted er i god stand. Servicehus med arkiv, garasje og toaletter er i god stand.

Holmgill kirke

Holmgill kirke er bygd i 1902. Dette pga lang og besværlig vei til Aremark kirke. Petter M Anker ga fri tomt, halvparten av tømmeret og betalte alle utgifter til oppføring og bemanning. Kirken ble malt i 2012 og ny Sakristidør er montert 2018. Orgelet er et digitalt Allen orgel fra 2008.

Øvrige bygg - Holmgill

Servicehus med bårerom og kjøleanlegg, toalett redskapsrom og hvilerom. Huset er malt de senere år.

d) Gravferdsforvaltning

Gravferdsforvaltningen for Marker og Rømskog blir administrert fra kirkekontoret i Ørje. Det web-baserte dataprogrammet «Ecclesia» benyttes til forvaltning av gravplassen.

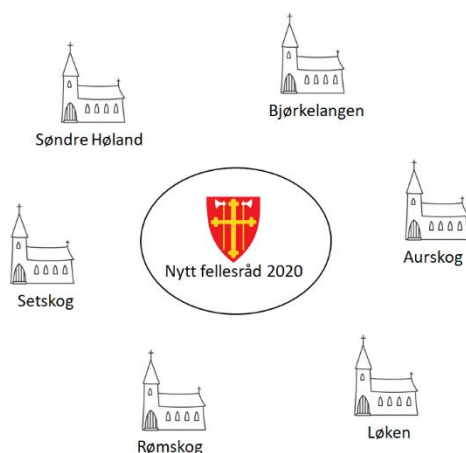
Gravplassene i Marker og Rømskog ble registrert/digitalisert i begynnelsen på 2000-tallet. Det ble samtidig foretatt en opprydding/gjennomgang av festeforhold etc. Innkreving av festeavgifter er i rute.

Gravferdsforvaltningen for Aremark administreres fra kirkekontoret i Aremark. Også her benyttes gravferdsprogrammet «Ecclesia» i forvaltningen.

e) Sammenslåing av kommuner og fellesråd

Arbeidet med å slå sammen Aurskog-Høland kommune og Rømskog kommune er i gang, og den pågående kommunereformen vil også få konsekvenser for kirken i Rømskog. Fellesrådene i Aurskog-Høland og Rømskog skal slås sammen, og kirken i den nye kommunen vil fra 2020 bestå av i alt 6 sokn med hvert sitt menighetsråd og med ett fellesråd.

Sammenslåingen av fellesrådene ledes av en kirkelig fellesnemnd med lik representasjon fra både Aurskog-Høland og Rømskog. Leder av kirkelig fellesnemnd er Kari Pettersen. Nemnda startet sitt arbeid i august 2017 og hadde tre møter høsten 2017. Nærmere informasjon om prosessen finnes på kirkens nettsider.

6. Diakoni

a) Inkluderende felleskap

Soknene har som målsetting at mennesker opplever menighetene som åpne og inkluderende. De ønsker også å delta aktivt for å styrke felleskap og nettverk i lokalsamfunnet. Dette gjøres gjennom flere tiltak.

For personer med utviklingshemming arrangeres det gudstjeneste/klubb en gang pr måned i Ørje kirke. Tilbudet gis til målgruppen i Marker, Rømskog og Eidsberg. Gudstjenestene er åpne for alle.

Når det gjelder arbeid blant flyktninger er man kommet lengst med dette i Rømskog. Menighetsrådet er «faddere» for flyktningene, og her har vi invitert flyktninger til samling kirken for å presentere vårt arbeid – med godt oppmøte.

Inkluderende felleskap forsterkes også gjennom vårt fokus på å ha kirkeverter som tar imot gudstjenestegjester. I tillegg opplever vi at andre gudstjenestearenaer er med på å inkludere flere enn de faste gudstjenestegjengerne. (Slusefestival, friluftsgudstjenester, pilgrimsvandringer etc)

I Ørje kirke arrangeres det «Nabotreff» to ganger i måneden. Dette er et attraktivt tilbud på dagtid for eldre. Ellers arrangeres en årlig fjelltur til Guriset som er et godt diakonitiltak. Denne fjellturen arrangeres av menighetene i Marker, ledes av sokneprest og har deltakere fra hele indre Østfold.

Ved siden av dette er jo alt arbeidet som gjøres i trosopplæringsarbeidet en viktig faktor i å skape inkluderende felleskap. Se ellers vedlagte diakoniplaner for mer detaljer.

Med eldre kirkebygg er det alltid en utfordring i forhold til universell utforming, men våre bygg er i stor grad tilrettelagt for rullestolbrukere. Ved Ørje kirke ser vi at det er et behov for trappeheis for at bevegelsehemmede skal slippe å forflytte seg utendørs når de skal imellom etasjene.

I Aremark er det nå noe mer aktivitet i diakoniutvalget. Det legges vekt på besøkstjeneste og egne temakvelder med diakonalt sikte. I flere år har det vært en fast tjeneste med å bringe blomsterhilsen til alle 5-års jubileer fra fylte 80 år.

b) Nestekjærlighet

Menighetene ønsker å inspirere til et liv i nestekjærlighet, og har målsetting om å ha et omsorgsarbeid som er tilpasset lokale utfordringer.

I forbindelse med dåp, vigsel og gravferder innbys det fast til samtaler med prest. Samtaler ved andre behov tilbys med prest, diakon (Rømskog) og andre. Diakonigruppen «En å snakke med» består av frivillige med kirkelig tilknytning som har erfaring og utdanning innenfor diakonifeltet. På Rømskog har vi egen sorgkontakt som tilbyr samtaler til etterlatte. Ellers opplever vi at kirkegårdsarbeiderne har en viktig rolle i møte med etterlatte. I forbindelse med etterlatte har menighetene har også gjort forsøk med å ha «åpen kirke» rundt Allehelgen.

Når det gjelder diakonressurs, så er det bare i Rømskog at vi har dette. I de andre soknene ivaretas dette av frivillige og andre ansatte. Det hadde vært ønskelig med en fast ressurs som kan ha fokus på dette arbeidet. Særlig ser vi behovet for noen som kan være en slags koordinator for «tidgiventjeneste» blant frivillige.

c) Kamp for rettferdighet

i. Kirkens Nødhjelps fasteaksjon

Menighetene i grensekommunene deltar på Kirkens Nødhjelps fasteaksjon hvert år.

Menighetsrådene står ansvarlige for gjennomføringen av aksjonen med god hjelp av konfirmantene som bøssebærere.

Innsamlingsresultater de siste årene:

	Aremark		Marker		Rømskog	
	Totalt	Pr innb	Totalt	Pr innb	Totalt	Pr innb
2016	18708,-	13,-	42545,-	12,-	20273,-	30,-
2017	19969,-	14,-	50315,-	14,-	19762,-	29,-
2018	12816,-	9,-	52926,-	15,-	20610,-	30,-

Her kan også nevnes at Rømskog var «beste kommune i landet» på totalt giverbeløp i forhold til innbyggertall i 2018.

ii. Andre tiltak i kampen for rettferdighet

Menighetsrådene har fokus på å tildele offer til organisasjoner som på ulik måte engasjerer seg i rettferdig fordeling av verdens ressurser. Gjennom vennskapsmenighetene i Kotebe og Valga skapes også engasjement for å stå opp mot urettferdighet.

d) Vern om skaperverket

i. Grønn menighet

Ingen av de 6 menighetene i grensekommunene er formelt registrert som «grønn menighet». Menighetene er allikevel bevisst ansvarlig om å være gode forvaltere av skaperverket, og har implementert mange av tiltakene som kjennetegner grønne menigheter.

Eksempler: Temaet er innarbeidet i menighetenes diakoniplaner, vi deltar i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon, det samles inn midler til misjonsorganisasjoner, vi sorterer avfall administrativt og på gravplasser. Fellesrådet har gjennomført ENØK-sjekk og gjort ENØK-tiltak i kirkebyggene våre.

e) Status for diakoniplan

Diakoniplaner ble utarbeidet i 2008 for menighetene i Rømskog og Marker. For Rømskog sin del har denne vært rullert annethvert år, sist gang i 2017. I menighetene i Marker ble planen revidert sist i 2018.

f) Status for kommunens plikt til å legge til rette for den enkeltes mulighet for tros- og livssynsutøvelse

i. Kommunens håndtering

Skole-kirke-samarbeidet har fungert godt i kommunen. Vi har faste møtepunkter i form av gudstjenester ved høytidene og besøk av skoleklasser i kirkene våre. Ved institusjoner for eldre avholdes det gudstjenester/andakter jevnlig.

Det blir noe tilfeldig om kirken klarer å fange opp åndelige behov ved sykehjem. Ansvar for pasienters åndelige behov er ikke formalisert i form av rutiner for å kontakte kirken når det dukker opp et behov. Fra kirkens side hadde det vært ønskelig med en fagansatt i helse- og omsorgstjenesten som hadde fått definert dette koordinator-ansvaret, gjerne med avsatt tid til dette.

ii. Kirkens tilstedeværelse

Det er gudstjenester/andakter på Marker Bo- og Servicesenter hver søndag. På Rømskog sykehjem er dette noe mer sporadisk. I Aremark blir også gudstjenester lagt til sykehjemmet.

Sokneprestene har besøkstjeneste på sykehjemmene, men har en utfordring i forhold til om pasienter skulle ha mer akutte behov. (Se kommentar over)

7. Kulturarbeid

a) Konserter, teater, m.m.

Menighetsrådene har ikke hatt noe eget kulturutvalg, men det har vært arrangert konserter med lokale krefter i menighetsrådenes regi, julekonserter i kirkene og enkelte konserter utenom dette. I tillegg har kirkene vært leid ut til konserter – i hovedsak til lokale aktører. I Aremark er det fast sommerkonsert i Holmgill i tillegg til julekonsert i Aremark kirke.

b) Samarbeid med kulturskolen og andre offentlige aktører

I samarbeid med kommune og «slusefestival» har menighetene i Marker vært med og arrangert slusegudstjeneste og jazzkonserter.

c) Samarbeid med organisasjoner, lag og foreninger i lokalsamfunnet

Menighetsrådene samarbeider med bygdekvinnelag og sanitetsforening i forbindelse med ulike gudstjenester og i konfirmantarbeidet. Speiderne har årlig lysmesse i Ørje kirke.

På Rømskog samarbeides med elglagene i Rømskog om jaktgudstjeneste.

I Aremark pynter også bygdekvinnelaget til 1. juledag, påskedag og pinsedag.

Se ellers pkt 4.h.i. angående samarbeid med andre kristne lag og foreninger

8. Frivillighet

a) Lokalkirkens mobilisering av frivillige

Menighetsarbeidet i grensekommunene er preget av forholdsvis mange frivillige. Tradisjonelt har det vært et godt samarbeid mellom kirke og organisasjoner. Flere av dem som er aktive innenfor organisasjonene har sentrale roller i menighetsarbeidet.

I praksis havner mye av menighetsarbeidet på menighetsrådsmedlemmene. Det er ønskelig å rekruttere frivillige utenom menighetsråd/kirkekomite, men erfaringen tilsier at det er vanskelig. Dette gjør kanskje at det er vanskelig å få folk til å stille til kirkevalg etc.

Vi opplever at det er lettere å rekruttere frivillige til konkrete oppgaver, som er avgrenset i tid, enn til å stå i tjenester som krever innsats på jevnlig basis. Særlig den yngre generasjonen oppleves som mer prosjektrettet i sin tenkemåte, men vi kan også se det blant pensjonister.

Vi er takknemlige til alle som legger ned mye tid som frivillige i arbeidet vårt. Uten disse hadde mye stagnert. Trosopplæringsarbeid, korvirksomhet, diakoni m.m. er totalt avhengige av frivillig innsats. Det er viktig at de frivillige får følelsen av å være med på å «bygge katedral». Får man den opplevelsen av det man er med på, så blir det meningsfullt å bidra også i fortsettelsen. Det er også viktig om man skal lykkes i forhold til frivillige medarbeidere, at disse blir ivaretatt og sett. Det er et særlig ansvar vi ansatte i kirken må ta.

Det ligger også en utfordring i å synkronisere frivillighetsarbeidet. Kanskje ville en type frivillighetskoordinator være til god nytte i arbeidet i menighetene?

9. Kommunikasjon og informasjon

a) Informasjonsvirksomhetens innhold og organisering

Informasjonsarbeidet knyttet til den kirkelige virksomheten har i stor grad vært basert på enkeltpersoners engasjement og kompetanse.

Menighetsrådene har fokus på informasjon, men det bør i større grad arbeides med strategisk tenkning rundt dette. Administrative ressurser knyttet til kommunikasjons- og informasjonsarbeid har vært noe begrenset, men i samarbeid med frivillige medarbeidere i de enkelte soknene har det fungert greit.

b) Markedsføring og medlemskommunikasjon

RØMSKOG

Rømskog kommune har en egen månedlig informasjonsbrev til sine innbyggere. Kirken er aktive i bruken av dette. I Rømskog benyttes også markedsføringsappen «Skjer-i» aktivt. Ellers annonseres alle arrangement i lokalavis.

MARKER

Alle arrangement annonseres i lokalavis. Ved siden av dette har vi opprettet en SMS-tjeneste som brukes aktivt i forbindelse med arrangementer.

AREMARK

Arrangement annonseres i lokalavis, det henges opp plakater på strategiske plasser og markedsføringsappen «Skjer-i» brukes aktivt.

c) Menighetsblad

De tre kommunene har felles menighetsblad som utgis 5 ganger i året. Bladet har en redaksjonskomite bestående av frivillige fra hvert menighetsråd. Bladet gis ut til alle husstander i Marker, Rømskog og Aremark.

Vårt inntrykk er at mange leser menighetsbladet. Dette inntrykket stadfestes gjennom de mange økonomiske bidrag som bladet mottar gjennom året. I bladet legges det vekt på reportasjer og informasjon om saker som har skjedd og som er planlagt i kirkelig regi.

I Rømskog distribueres også menighetsbladet for Aurskog-Høland. Med tanke på at Rømskog sokn blir en del av det nye fellesrådsområdet fra 2020 blir stoff fra Rømskog publisert også i dette menighetsbladet.

d) Sosiale medier

Soknene i Marker og Rømskog er aktive på facebook. Hyppige oppdateringer og forholdsvis mange «følgere» gjør dette til en god informasjonskanal. Facebookside: «*Kirken i Marker og Rømskog*»

Aremark har sin egen facebookside: «*Kirkene i Aremark*»

e) Nettsider

Soknene i Marker og Rømskog har felles nettsider. Nettsidene er basert på Kirkepartners publiseringsløsning. Adresser: www.marker.kirken.no / www.romskog.kirken.no

Aremark sokn har ikke egne nettsider.

f) Den norske kirkes Intranett

Rømskog sokn og Marker kirkelige fellesråd er deleiere i Kirkepartner AS og har inngått avtale med dem om kjøp av driftstjenester. Avtalen omfatter kontorstøtteprogrammer, epost-system, filsystem og system for arkivering. Administrasjon og prester har tilgang til Den norske kirkes intranett gjennom systemet.

10. Årsmelding, planer, strategier og mål

Vedlegg:

Siste årsmelding for menighetsrådene og fellesrådene.

Diakoniplaner

Trosopplæringsplaner